

**Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale
Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului
(MMFPS – ANPDC)**

Cod de Conduită împotriva exploatării prin muncă a copiilor și tinerilor în construcții

INTRODUCERE

Recunoscând dreptul copiilor de a fi protejați împotriva exploatării economice și efectuării oricărei munci periculoase, care afectează educația și dăunează sănătății fizice sau mentale a copilului, s-a întocmit acest Cod de conduită pe baza prevederilor din Constituția Republicii România, Codul Muncii, Codul Penal, Legea privind Drepturile Copilului, Convenția Națiunilor Unite privind Drepturile Copilului, Convenția Organizației Internaționale a Muncii (OIM) nr. 138/1973 privind vârsta minimă de încadrare în muncă, Convenția OIM nr. 182 /2000 privind interzicerea celor mai grave forme ale muncii copiilor și acțiunea imediată în vederea eliminării lor și Memorandumul de Înțelegere (2008 – 2012) semnat de Guvernul României și Biroul Internațional al Muncii-Geneva.

Pericolele și riscurile care îi afectează pe copiii și tinerii angajați în domeniul construcțiilor fără respectarea prevederilor legale sunt mult mai grave decât în cazul adulților, consecințele lipsei unor măsuri de protecție, de asigurare a sănătății și securității la locul de muncă fiind mai devastatoare și mai persistente. Inspectorii de munca atrag atenția angajatorilor asupra faptului ca tinerii/copiii pot suferi invalidități permanente și traume psihologice provocate de condițiile de muncă neadecvate. Deoarece copiii/tinerii care muncesc sunt încă în creștere, ei au nevoi și caracteristici speciale care trebuie luate în considerare în determinarea pericolelor profesionale și riscurilor asociate, respectiv să se țină seama de aspectele legate de dezvoltarea fizică, cognitivă, comportamentală și emoțională a acestora.

CAPITOLUL I Termeni de referință

Copil - persoana care nu a împlinit vârsta de 18 ani și nu a dobândit capacitatea deplină de exercițiu, în condițiile legii (Legea 272/2004)

Cele mai grave forme ale muncii copiilor definite de Convenția OIM nr. 182:

- a) toate formele de sclavie sau practicile similare, ca de exemplu: vânzarea de sau comerțul cu copii, servitutea pentru datorii și munca de servitor, precum și munca forțată sau obligatorie, inclusiv recrutarea forțată sau obligatorie a copiilor în vederea utilizării lor în conflictele armate;
- b) utilizarea, recrutarea sau oferirea unui copil în scopul prostituției, producției de material pornografic sau de spectacole pornografice;
- c) utilizarea, recrutarea sau oferirea unui copil în scopul unor activități ilicite, mai ales pentru producția și traficul de stupefiante, așa cum le definesc convențiile internaționale pertinente;

d) muncile care, prin natura lor sau prin condițiile în care se exercită, sunt susceptibile să dăuneze sănătății, securității sau moralității copilului.

Se considera ca un copil este exploatat prin muncă atunci când:

- este sub vârsta minimă legală pentru angajare în muncă sau munca îl împiedică să frecventeze școala în mod regulat sau afectează capacitatea copilului de a învăța (Convenția nr. 138)
- este implicat în forme intolerabile de exploatare prin muncă (art.3, alin.a, b și c din Convenția 182)
- este implicat în munci periculoase care, prin condițiile în care se desfășoară precum și durata muncii sunt susceptibile să dăuneze sănătății, securității sau moralității copilului (art.3, din Convenția 138 și art. 3, alin. d, din Convenția 182), cum ar fi:
 - a) Muncile care îi expun pe copii la riscuri fizice, psihologice sau sexuale;
 - b) Muncile care se efectuează sub pământ, sub apă, la înălțimi periculoase sau în spații restrânse;
 - c) Muncile care se efectuează cu mașini, materiale sau instrumente periculoase sau care implică manipularea sau transportul unor greutăți;
 - d) Muncile care se efectuează într-un mediu nesănătos, care pot, spre exemplu, să îi expună pe copii la acțiunea unor substanțe, agenți sau proceduri periculoase sau unor condiții de temperatură, de zgomot sau vibrații, care le-ar prejudicia sănătatea;
 - e) Muncile care se efectuează în condiții deosebit de dificile, spre exemplu, pe parcursul mai multor ore sau în timpul nopții sau pentru care copilul este reținut într-un mod nejustificat la sediul patronului (Recomandarea nr. 190 anexată la Convenția OIM nr.182)

Protecția copiilor și a tinerilor împotriva exploatării prin muncă presupune eforturi comune din partea statului, a organizațiilor patronale și sindicale, a sectorului privat și a celui public, precum și a organizațiilor societății civile din România.

În acest scop a fost înființat Comitetul național director pentru prevenirea și combaterea exploatării copiilor prin muncă, care, printre alte responsabilități, întocmește și transmite ministrului muncii raportul anual privind prevenirea și eliminarea celor mai grave forme ale muncii copiilor. Raportul, cuprinzând informații privind respectarea prevederilor legislației naționale și a documentelor internaționale ratificate de România, este prezentat la fiecare doi ani Biroului Internațional al Muncii de la Geneva.

Prin prezenta adoptăm prezentul Cod de Conduită împotriva exploatării prin muncă a copiilor și tinerilor în construcții numit în continuare Cod.

CAPITOLUL II *Considerații generale*

Art. 1 Prezentul Cod este un angajament moral, pe baza acordului benevol și a asumării responsabilității sociale, cu scopul de a orienta și reglementa comportamentul etic al persoanelor fizice și juridice implicate direct sau indirect în construcții împotriva exploatării prin muncă a copiilor și tinerilor în construcții.

Art. 2 Toate principiile referitoare la protecția copiilor și tinerilor stipulate în prezentul Cod sunt în acord cu Constituția României, prevederile Codului Penal, Legea privind drepturile copilului, Codul Muncii și toate documentele internaționale ratificate de România privind protecția copiilor împotriva exploatării.

Art. 3 Presentul Cod va fi semnat numai de persoanele fizice și juridice care agreează și adoptă în totalitate principiile pe care acesta le promovează.

Art. 4 Comitetul național director pentru prevenirea și combaterea exploatării copiilor prin muncă, denumit în continuare CND, coordonat de Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului (ANPDC), va monitoriza implementarea Codului.

CAPITOLUL III *Comportamentul etic al semnatarilor*

Art. 5 Prin semnarea prezentului Cod, persoana fizică sau juridică implicată în construcții se angajează:

- Să acționeze în conformitate cu prevederile articolului 91 din legea de protecție a drepturilor copilului: ”orice persoană care, prin natura profesiei sau a ocupației sale, lucrează direct cu un copil și are suspiciuni în legătură cu existența unei situații de abuz sau de neglijare a acestuia este obligată să sesizeze serviciul public de asistență socială sau direcția generală de asistență socială și protecția copilului în a carei raza teritorială a fost identificat copilul respectiv.”
- Să promoveze abordări etice/politici de etică în dezvoltarea afacerilor, cu scopul prevenirii și combaterii exploatării prin muncă a copiilor și tinerilor în construcții și integrarea acestei abordări/politici în activitățile curente, coroborate cu responsabilitatea socială și imaginea corporatistă.
- Să informeze, să educe și să instruiască persoanelor fizice și juridice active în domeniul construcțiilor cu privire la problematica exploatării copiilor și tinerilor prin muncă.
- Să includă în contractele cu furnizorii de servicii/materiale/materii prime clauze care să menționeze explicit neacceptarea exploatării copiilor și tinerilor prin muncă.

Art. 6 Fiecare persoană sau instituție care adoptă prezentul Cod își va însuși și va promova tuturor angajaților principiile și scopul pe care aceasta le promovează, prin intermediul unor sesiuni de informare, cursuri, seminarii, distribuirea sau afișarea de materiale informative (afișe, pliante, broșuri), postarea de informații pe paginile de web sau prin alte mijloace de informare.

CAPITOLUL IV *Monitorizarea implementării codului*

Art. 7 CND, prin Secretariatul său, va concepe, administra și actualiza baza de date cu semnatarii Codului, persoane fizice și juridice.

Art. 8 CND va monitoriza implementarea prezentului Cod în concordanță cu articolele și principiile stipulate de acesta. CND va iniția și coordona campanii de promovare și de semnare a acestuia și va accepta drept semnatori doar acele persoane fizice sau juridice care susțin în mod public respectarea drepturilor copilului de a fi protejat împotriva exploatării prin muncă.

Art. 9 CND va introduce datele colectate pe baza unui chestionar standard adresat tuturor semnatarilor, persoane fizice și juridice, în raportul anual privind prevenirea și eliminarea celor mai grave forme ale muncii copiilor.

CAPITOLUL V *Intrarea in vigoare*

Art. 10 Prezentul Cod a fost aprobat în sesiunea Comitetului național director pentru prevenirea și combaterea exploatarea prin muncă a copiilor coordonat de ANPDC din data 26.02.09

Art. 11 Toți semnatarii prezentului Cod vor colabora la dezvoltarea și implementarea mecanismelor de monitorizare, control și evaluare a realizării obiectivelor incluse în Cod, asigurând actualizarea permanentă a conținutului și aplicabilității acestora, ori de câte ori există solicitări în acest sens.

Ileana Savu
Secretar de stat
Președintele Comitetului Național Director

București
26.02.09